

Dambrugssager giver tværkommunalt samarbejde

En erfagruppe med medlemmer fra en række jyske kommuner har taget fat på at løse problemerne omkring de manglende miljøgodkendelser til en stor del af de danske ferskvandsdambrug

Af | Irene Brandt

”Vi sidder og venter på den nye bekendtgørelse for ferskvandsdambrugene, for den kommer til at vende op og ned på dette område,” siger Klaus Kevin Kristensen, der er vandløbsbiolog og ansat i Ringkøbing-Skjern Kommunes afdeling for Natur og Vandløb. Derudover er Klaus Kevin Kristensen tovholder i den erfagruppe, som har presset på for at få en ny bekendtgørelse og tilstrækkelige redskaber i kommunerne, så de dambrug, der stadig venter på en miljøgodkendelse, kan få den.

12 år gamle sager venter stadig

I 90'erne blev dambrugene pålagt at søge om miljøgodkendelse. Ansøgningerne skulle være afsendt inden udgangen af 1999, og ca. 250 dambrugere indsendte deres an-

søgninger. Dengang var det amterne, der gav miljøgodkendelser, men dette arbejde blev stærkt forsinket, fordi afgørelserne blev anket og anket-afgørelserne trak ud samtidig med at administrationsgrundlaget var mangelfuldt. Da kommunerne overtog miljøgodkendelsesopgaven i 2007, var ca. halvdelen af dambrugene blevet miljøgodkendt. I forsommeren i år var der stadig 110 dambrug, som ventede på en tilladelse, hvilket fik daværende miljøminister Karen Ellemann til at skrive til kommunerne med besked om at få løst denne opgave inden udgangen af 2012; men forud for denne henvendelse havde der både været nedsat et Akvakulturudvalg og et fælleskommunalt erfasamarbejde var blevet etableret.

Akvakulturudvalget afleverede i maj 2010 en række anbefalinger til den tidligere regerings miljøminister og fødevarerminister. (Se faktaboks).

Workshop og brev til minister

KL og Miljøstyrelsen fulgte i november 2010 Akvakulturudvalgets anbefalinger op med en workshop i Vejle med fokus på, hvordan kommunerne får miljøgodkendt alle ferskvandsdambrug hurtigst muligt. På workshoppen deltog repræsentanter fra 20 ud af 30 dambrugskommuner.

Formålet med mødet var bl.a. at udarbejde et notat, der beskriver hvilke forhold der, udover problemstillingen om medicin og hjælpestoffer, især ses som en hindring for udstedelse af miljøgodkendelser til klassiske dambrug (lavteknologiske). På workshoppen i Vejle blev det desuden aftalt at nedsætte en styregruppe med repræsentanter fra kommunerne til at koordinere erfasamarbejdet for samtlige dambrugskommuner.

”I erfagruppen har vi siden fået Niras til at afholde et kursus i beregning af hjæl-

pestofudledninger fra dambrug, og vi har færdiggjort vores anbefalinger, som KL har udsendt til miljøcheferne i kommunerne. Derudover skrev styregruppen i slutningen af juni til den daværende miljøminister, Karen Ellemann, og gjorde opmærksom på problemstillinger, som er forudsætningen for, at kommunerne kan afslutte de resterende miljøgodkendelser inden udgangen af 2012,” fortæller Klaus Kevin Kristensen.

Styregruppen gjorde Karen Ellemann opmærksom på, at der mangler omsætningsrater for nogle vigtige medicinstoffer, som anvendes på dambrug. Disse data findes formentlig allerede hos producenterne; men Miljøstyrelsen har endnu ikke bearbejdet disse. Derudover henledes ministerens opmærksomhed på, at der mangler et udmeldt BAT-niveau for traditionelle dambrug samt teknologibeskrivelser af BAT - for eksempel i form af teknologiblade for de teknologier, som vurderes at være BAT i stil med de retningslinjer, Miljøstyrelsen har udarbejdet for landbrugsområdet.

Kommer ikke let

Erfagruppen har således allerede opfyldt sin mission; men Klaus Kevin Kristensen synes ikke, det er kommet let.

”I amternes tid sad vi mange kollegaer sammen. I dag er vi spredt ud over kommunerne, og i nogle kommuner er der 1½ årsværk, som er sat af til arbejdet med dambrug, mens der i andre kommuner er så få dambrug, at kun 0,1 årsværk er afsat til opgaven. Derfor er det af stor betydning for erfagruppens arbejde, at der allokeres ressourcer i kommunerne til at indgå i netværket, så alle ikke sidder for sig selv med de udfordringer, miljøgodkendelser af dambrug giver os i kommunerne,” siger Klaus Kevin Kristensen.

Samtidig med at erfagruppen har løst

>

”

Her i kommunen har vi stor succes med gennem samarbejde med dambrugerne at finde gode, holdbare løsninger for de utidsvarende dambrug, som har svært ved at leve op til miljøkravene,” fortæller Klaus Kevin Kristensen, der er vandløbsbiolog og ansat i Ringkøbing-Skjern Kommunes afdeling for Natur og Vandløb.

Akvakulturudvalgets anbefalinger

Akvakulturudvalget foreslog blandt andet at reguleringen af dambrugene skal ændres fra foderkvoter til omsættelige N-kvoter, fordi denne reguleringsændring vil skabe motivation i erhvervet til øget brug af nye teknologier – herunder investering i modeldambrug, som ikke belaster vandmiljøet.

En anden anbefaling tager udgangspunkt i dambrugenes påvirkning af vandmiljøet. Udvalget anbefaler, at der fremover gennemføres en konsekvent brug og håndhævelse af forbud og påbud. Udvalget anbefaler endvidere, at der især for medicin og hjælpestoffer etableres en procedure, så ny og vigtig viden effektivt kan indarbejdes i branchen – også når

det sker gennem ændringer af gældende miljøgodkendelser. Samtidig noterer udvalget dog, at der fortsat savnes viden om en række centrale forhold (f.eks. dokumentation for omsætningsrater for medicin og hjælpestoffer), og udvalget anbefaler derfor, at på en systematisk og kosteffektiv måde indsamles viden om effekten af medicin og hjælpestoffers anvendelse, herunder effekten af medicin og hjælpestoffer i synergi (cocktaileffekten), således at administrationen løbende kan tilpasses den opdaterede viden.

Akvakulturudvalget stillede også forslag om en ny forvaltningsmodel:
"Den nye bekendtgørelse for dambrug skal bygge på den nyeste viden, og

ikke tidssvarende regler skal fjernes for anlæg under den nye regulering. Der er ligeledes behov for, at alle dambrug snarest miljøgodkendes. Dette kræver en fælles indsats fra erhvervet, de godkendende myndigheder og med hensyn til regelgrundlaget," lyder anbefalingen fra Akvakulturudvalget.

Endelig konkluderede udvalget, at opgaven i nogle kommuner er så lille, at det er svært at skabe tilstrækkelig faglighed. Udvalget anbefaler derfor, at der etableres et kommunalt samarbejde, som sammen med de centrale myndigheder, kan understøtte de enkelte kommuners administration af akvakulturen gennem rådgivning, vejledninger og opbygning af en effektiv administrativ Help Desk.

Velbygget dansk infrastruktur skaber arbejdspladser og vækst

- > Arkil bygger broer, anlægger veje, udbygger det danske kloaknet, udvider højspændingsnettet og har skabt fundamentet for samfundets udvikling siden 1941.
- > Fremtidens infrastruktur er tunge investeringer, og skal holde længe. Det lykkes bedst ved en kombination af ekspertise, høje kvalitetskrav og godt samarbejde – og især ved en fælles langsigtet interesse i udviklingen af dansk infrastruktur.
- > Vi føler et ansvar for det samfund vi er en del af, for vores kunders tilfredshed, og ikke mindst for vores medarbejders faglige ekspertise, trivsel og arbejdsvilkår.

Kvalitet til tiden – nationalt og internationalt.

ANLÆG entrepriser i alle størrelser : **ASFALT** produktion & udlægning : **BRO & BETON** broer & bygværker : **FUNDERING** & efterfundering : **KABEL** 0,4 - 400 kilovolt : **MILJØTEKNIK** & forureningsoprensning : **RAIL** jernbane & metro : **VEJSERVICE** drift & vedligehold : **WWW.ARKIL.DK**

>

de opgaver, de blev pålagt ved etableringen, har netværket også dannet grundlag for vidensdeling mellem kommunerne, hvor de små dambrugskommuner blandt andet har kunnet trække på de store kommuners erfaringer med at lave en god miljøgodkendelse til dambrugene.

Samarbejde fører til løsninger

I Ringkøbing-Skjern Kommune har Miljø og Natur dog ikke siddet med hænderne i skødet, mens de venter på, at Miljøstyrelsen leverer de nødvendige redskaber, og miljøministeren får sendt den nye dambrugsbekendtgørelse i høring.

"Her i kommunen har vi stor succes med gennem samarbejde med dambrugere at finde gode, holdbare løsninger for de utidssvarende dambrug, som har svært ved

at leve op til miljøkravene," fortæller Klaus Kevin Kristensen.

En række dambrug i Ringkøbing-Skjern Kommune er derfor blevet opgraderet til moderne modeldambrug, som belaster vandmiljøet væsentlig mindre end de klassiske dambrug. Andre dambrug er blevet nedlagt, og naturen er blevet genetableret - vel at mærke uden at dette har kostet kommunen ret mange penge.

"Vi har gennem samarbejde og dialog fundet gode, holdbare løsninger, som er meget billige for kommunen - og et rigtig godt alternativ til at køre hårdt på med påbud til erhvervet," konstaterer Klaus Kevin Kristensen.

Erfa-møderne afholdes i en undergruppe til kommunernes miljø-netværk Envina.

Styregruppen består af:

- Jacob Bisgaard, Ringkøbing-Skjern kommune.
- Margit Riis Andersen, Aalborg Kommune
- Keld Andersen, Vejle Kommune
- Karl Grundahl, Billund Kommune
- Jens Peder Mathisen, Vejlen Kommune

Kontaktpersoner i MST:

Thomas Bjerre
Hanne Berg

Fælles ansigt og fælles fodslag

For en kommune som Ringkøbing-Skjern Kommune er det ikke gratis at bruge ressourcer på deltagelse i erfagrupper, som beskrevet i artiklen om samarbejdet i kommunerne om dambrug. Jakob Bisgaard, der er fagchef for Miljø og Natur i Ringkøbing-Skjern Kommune, synes dog, at ressourcerne er anvendt rigtig godt, og anbefaler sine kollegaer er støtte tilsvarende tiltag og sikre vidensdeling mellem kommuner.

"I Miljø og Natur har vores medarbejdere fået adgang til vidensdeling og læring, som er resulteret i en række gode løsninger på dambrugsområdet her i kommunen. Samtidig er erfasamarbejdet

resulteret i, at kommunerne har vist et fælles ansigt og fået et fælles fodslag på dambrugsområdet, som har givet os indflydelse i Miljøstyrelsen og Miljøministeriet, som vi ikke havde fået, hvis vi bare havde henvendt os til de statslige myndigheder her fra kommunen," siger Jakob Bisgaard.

Samarbejdet ansporede også kommunerne til at tage udfordringen op. I stedet for at blive ved med at afvente afgørelser i gamle sager fra amternes tid i ankesystemet, blev kommunerne proaktive, stolede på egen dømmekraft, og begyndte at finde løsninger på trods af manglende afgørelser og mangelfulde redskaber til løsning af opgaven.

Forventer synlige aftryk

Jakob Bisgaard forventer derfor også, at når den nye dambrugsbekendtgørelse sendes i høring, vil der være tydelige aftryk fra erfasamarbejdet i bekendtgørelsen.

"Vi har prioriteret opgaven, fordi vi gerne vil have indflydelse på den lovgivning, vi arbejder ud fra. Der er med andre ord mindst fire gode grunde til at gøre en indsats i form af for eksempel deltagelse i et erfasamarbejde," siger Jakob Bisgaard og opsummerer: Indflydelse, vidensdeling, sammenhold og sidst men ikke mindst: Attraktive arbejdspladser.